

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İHD Diyarbakır Şubesi, faili kolluk olan ve cezasızlıkla sonuçlanan davalara ilişkin hazırladığı raporu açıklayarak, "Devletin hukuki alanda prensip haline getirdiği cezasızlık politikası ülkede ciddi mağduriyetler yaratmakta ve yeni suçlara davetiye çıkarmaktadır" ifadelerine yer verildi. İnsan Hakları Derneği (İHD) Diyarbakır Şubesi, kategorik konularda insan hakları ihlallerine maruz kalan yurttaşların derneklerine yapmış olduğu başvurular sonucu hazırladığı "Cezasızlık Raporu"nu, dernek binasında yaptığı basın toplantısıyla açıkladı. Toplantıda konuşan İHD Diyarbakır Şubesi Başkanı Abdullah Zeytun, derneğin Hukuk Komisyonu tarafından son 30 yıldır takip edilen toplumsal yaşamda meydana gelen hak ihlallerine ilişkin 140 soruşturma ve kovuşturma dosyası üzerinden cezasızlıkla sonuçlanan 10 davanın incelendiğini belirtti. Mahkemelerin Anayasa'da açıkça belirtildiği üzere bağımsız ve tarafsız olarak hareket etmeleri, kamu gücünü elinde bulunduran siyasi iktidarın ve diğer hiçbir otoritenin etkisinde kalmaksızın yargılama faaliyetini yürütmeleri gerekmektedir. Bu nedenle faili kolluk olan ve cezasızlıkla sonuçlanan davalara ilişkin iddiaların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

10 davanın incelendiği raporu açıklayan İHD Yöneticisi Yakup Güven, dernek tarafından takip edilen ve etkin bir soruşturma yürütülmeyen davaları şöyle sıraladı: "Kemal Kurkut, Helin Hasret Şen, Medeni Yıldırım, Şahin Öner, Kulp-Alaca Davası, Aysel Tufan, Cihat Morgül, Özkan Ailesi, Mehmet Uytun ve Celal Şeker davaları." Güven, hukuksal süreçleri takip edilen söz konusu davalara ilişkin raporda yer alan tespitleri şöyle sıraladı: "35 yılı aşkın bir süredir Türkiye'de devam eden çatışmalı sürecin etkisiyle yüzbinlerce insanın başta yaşam hakkı olmak üzere düşünce ve ifade özgürlüğü, sağlık, eğitim hakkı gibi temel insan hakları ihlal edilmiştir. Çatışmalı sürecin en yoğun yaşandığı bölgemizde bu sürecin zarar görenleri bazen ifade özgürlüğünü kullanmak isteyen 70 yaşında bir kadın, bazen de dünyada olup bitenden habersiz 18 aylık bir bebek olmuştur. Yaşanılan çatışmalı sürecin bir tarafı olmayan kişilerin uğramış oldukları ihlallerin giderilmesi için açılan davalarda, mağdurların etnik kimlikleri ve siyasi tercihleri yargılamaların önüne geçmiş, fail kamu görevlileri 'bölgenin hassas durumu' sebebiyle işlemiş oldukları fiillerin karşılığı olan cezalar ile ya hiç karşılaşmamış ya da kendilerine verilen cezalara çokça indirimler uygulanmıştır.

Kamu gücünü elinde bulunduranların neden olduğu hak ihlallerine ilişkin başlatılan soruşturma ve açılan davaların çok büyük bir kısmında yargı makamları dava konusu olaya ilişkin yapılması gereken işlemleri eksik bir şekilde ve olayın üstünden çok uzun zaman geçtikten sonra yerine getirmişlerdir. Bu durum hakları ihlal edilenlerin adalete erişimini engellediği gibi, ihlali yaratan kamu görevlilerini suç işleme konusunda cesaretlendirmektedir. Kamu görevlilerinin fail olduğu, mağdurun ölümüne veya yaralanmasına sebep olan olaylara ilişkin çoğu kez mülki amirce soruşturma izni verilmemekte, Bölge İdare Mahkemelerine yaptığımız itirazlar ve Anayasa Mahkemesi'ne yaptığımız başvurular neticesinde soruşturma izninin verilmemesi kararları kaldırılabilir. Savcılıkça açılan soruşturmalarda maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ve failerin tespitine dönük etkin soruşturmalar yürütülmemekte, genellikle takipsizlik kararları verilerek dosya kapatılmak istenmekte veya daimi arama kararları verilerek dosyanın sürüncemede bırakılması sağlanmaktadır. Yapılan yargılamalarda mağdur/davacı sıfatında bulunan yurttaşların ve avukatlarının adaletin sağlanması amacıyla yargı makamlarına sunmuş oldukları delilleri yeterli şekilde araştırılmadığı gibi mahkeme ve savcılıklara sunulan talepler de gerekçesiz bir şekilde ret edilmiştir. Yapılan yargılamalarda ihlali yaratan kamu görevlilerinin isnat edilen suçları işledikleri yönünde somut ve kuvvetli deliller olması rağmen haklarında tutuklama tedbirine başvurulmamış, yine açılan idari soruşturmalar da ya cezasızlık ile ya da yasada bulunan hafif bir ceza ile sonuçlanmıştır. Kamu görevlileri hakkından açılan ceza davaları failin işlemiş olduğu fiilin karşılığı olan suç tipi ile değil genel olarak daha hafif olan başka bir suç tipi ile başlamış ve yargılamalar bu şekilde devam etmiştir. Yargılamalar sonucunda da ceza kanununda bulunan ve faile cezasızlık gerektiren maddeler kamu görevlileri hakkında uygulanmış, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise verilen cezalar alt sınırdan kurularak fail kamu görevlilerinin mümkün olan en az cezayı almaları sağlanmıştır. Her ne kadar hakimlerin bağımsızlığı Anayasa tarafından belirtilmiş ise de HSK tarafından verilen meslekten men kararları dışındaki disiplin cezalarına yargı yolunun kapalı olması, tarafın kamu görevlisi olduğu dosyalarda hakimlerin kendilerini baskı altında hissetmesine ve devletin çıkarlarını koruma güdüsüyle hareket etmelerine neden olmaktadır." Bu nedenle faili kolluk olan ve cezasızlıkla sonuçlanan davalara ilişkin iddiaların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

2	1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flan.
3	2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kelb.
4				
5	4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	B. Öztürk
6	5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	2A
7	6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
8	7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal Bulbul
9	8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
10	9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
11	10	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	M. Ruştı Tiryaki
12	11	FELEKNAS UCA	BATMAN	Feleknas Uca
13	12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal Aydemir
14	13	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	Semra Güzel
15	14	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	Hışyar Özsoy
16	15	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Garo Paylan
17	16	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İmam Taşcier
18	17	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye Tosun
19	18	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Şevin Coşkun
20	19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusrettin Maçın
21	20	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş